

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA

Yürütmenin Durdurulması Taleplidir.

DAVACI : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Oğuzlar Mah. Av. Özdemir Özok Sokak No:8 Balgat/ANKARA

VEKİLİ : Avukat
Aynı adreste.

DAVALI : Adalet Bakanlığı
Milli Müdafaa Caddesi, 06659, Kızılay/Ankara

D. KONUSU : 13.01.2024 tarih 32428 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî Ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin 2024 Yılı Tarifesi”nin öncelikle yürütmesinin durdurulması ile devamlı iptaline karar verilmesi dava ve talebimizdir.

YAYIM TARİHİ : 13.01.2024

ACIKLAMALAR ve İPTAL NEDENLERİ

Adalet Bakanlığı tarafından 13.01.2024 tarih ve 32428 sayılı Resmî Gazete’de “Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî Ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin 2024 Yılı Tarifesi” (2024 CMK Tarifesi olarak anılacaktır) 01.01.2024 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde yayımlanmıştır.

Davası konusu Tarife düzenlemesi yapılırken Birliğimizin görüşleri dikkate alınmamış, anayasal koruma altında bulunan mülkiyet hakkına aykırılık teşkil edecek, angarya yasağına aykırılık sonucu doğuracak ve eşitlik ilkesine aykırı şekilde avukatın emek ve mesaisinin karşılığını alabilecek bir miktar belirlenmemiştir.

Aşağıda ayrıntıları ile açıklanacak gerekçeler uyarınca davalının savunma süresi kısaltılarak, dava konusu Tarife’nin öncelikle yürütmesinin durdurulması devamlı iptali gerekmektedir. Şöyle ki;

- 1- Yasal düzenlemeler uyarınca Tarife’nin Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından her yıl Aralık ayında hazırlanması ve 1 Ocak tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Resmî Gazete’de yayımlanması gerekmektedir.**

5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun’un 13. maddesi uyarınca “(1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesiinden ayrıık olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret, yargılama giderlerinden sayılır.

(2) Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usûl ve esaslar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik'in “Tarife” başlıklı 9. maddesi ise “(1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile ödenecek meblâğ, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından her yıl Aralık ayında hazırlanan ve 1 Ocak tarihinden geçerli olmak üzere düzenlenen Tarifede gösterilir. Tarife ayrıca Resmî Gazete’de yayımlanır.” hükmünü amirdir.

Kanun ve Yönetmelik hükümleri açıkça Tarife'nin Türkiye Barolar Birliği görüşleri alınarak Adalet ve Hazine Maliye Bakanlıklarınca düzenleneceğini hüküm altına almıştır.

Nitekim Anayasa Mahkemesinin 27.12.2012 tarih ve 2012/102E., 2012/207K. sayılı kararı uyarınca “**Anayasanın 2nci maddesinde demokratik devlet ilkesi Cumhuriyetin temel nitelikleri arasında sayılmıştır. Modern demokrasi katılımcıdır. Çağdaş devlette katılımçılık ilkesi, bilimsel bir önerme olmaktan çıkmış, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa temel oluşturan iyi yönetim modeli bağlamında hukukun temel bir ilkesi olarak hukuksallık kazanmıştır. Günümüziün temsili demokrasisi, siyasal karar alma yapı ve süreçleri yanında yönetimin uygulamalarında da katılımçılığa dayanmaktadır”.**

Katılımçılık ilkesi demokratik bir hukuk devletinin gereğidir. Davaya konu 2024 yılı CMK Tarifesi yayımlanmadan önce dilekçemiz ekinde sunulu şekli ile Birliğimize görüşe gönderilmiştir. (EK-1) Adalet Bakanlığı tarafından 07 Aralık 2023 tarihli yazı ile Birliğimize görüş için iletilen Tarife taslağında ilk iki kalem için yüzde 61.99, diğer kalemler için ortalama yüzde 90 oranında artış öngörülmüş, Birliğimiz tarafından bu artış oranları düşük bulunarak (EK-2)'de sunulu şekilde özetle belirlenen rakamların avukatın emeğinin karşılığı olmadığı, tarifenin Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi ile eşitlenmesinin zorunlu olduğu ve Taslağın bu hali ile Anayasa'ya aykırılık teşkil ettiği yönündeki değerlendirmelerimiz davalı Bakanlığa iletilmiştir.

Buna rağmen 2024 CMK Tarifesi'nin hazırlık sürecinde Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan taslak Tarife de Türkiye Barolar Birliğine resmi olarak bildirilen oranlar dahi uygulanmayarak ortalama yüzde 58,40 oranında artış ile tarife yayımlanmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

Bu bağlamda yazılı görüşlerimiz ile avukatın emek ve mesaisinin karşılığı olmadığı belirtilen rakamlarından ve hatta yıllık enflasyon oranının dahi altında belirlenen ücretler ile yayımlanan 2024 CMK Tarifesi bakımından Birliğimizden Kanun ve Yönetmeliğe uygun şekilde görüş alındığı ve Yasa koyucunun bu husustaki iradesinin yerine getirildiğinden bahsedilmesi olanaklı bulunmamaktadır.

Dava konusu 2024 CMK Tarifesi de Kanun ve Yönetmelik düzenlemelerine aykırı olarak hazırlanarak yayımlanmıştır.

Açıklanan sebeplerle yayımlanan Tarife'nin Anayasa'nın 2. maddesi uyarınca katılımcılık ilkesine uygun düzenlendiğinden bahsedilemeyeceği gibi Resmî Gazete'de "Adalet Bakanlığından" başlığıyla yayımlanan Tarife'nin Kanun'un verdiği yetkiye istinaden düzenlenen Yönetmelik uyarınca olması gerektiği şekilde Maliye Bakanlığı ile birlikte ve Türkiye Barolar Birliği görüşleri alınarak hazırlandığından bahsedilmesi mümkün değildir.

Öncelikle bu sebeplerle dava konusu 2024 CMK Tarifesinin iptali gerekmektedir.

2- Anayasal Koruma Altında Bulunan Mülkiyet Hakkı İhlallerine Sebebiyet Vermemek, Angarya Yasağına Aykırılık Sonucu Yaratmamak ve Eşitlik İlkesinin Gereğini Yerine Getirmek Üzere CMK Ücret Tarifesi, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne Eşitlenmelidir:

Davaya konu 2024 yılı CMK Tarifesi Taslağı incelendiğinde, geçen yılki tarife esas alınarak belirlenen ücretlerde ortalama % 58,40 oranında artış yapılmıştır. (EK-3-Artış oranlarını gösterir tablo)

Bununla birlikte Tarife'de belirlenen ücretlerin tümü aşağıda açıklanacağı üzere avukatın emek ve mesaisi ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde öngörülen ücretlerin çok altında günümüz ekonomik koşullarını karşılamadığı gibi, yerine getirilen görevler karşılığında tespit edilen ücretlerde geçen yıla oranla %58,39 ve %58,40 artış gerçekleştirilmiş olup, bu oran enflasyon oranının dahi altındadır.

Bilindiği üzere, Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nde 2023-2024'te geçerli olmak üzere Adalet Bakanlığı ile mutabakata varılarak ve Bakanlığın uygun görüşü ile ortalama %90 artış yapılmıştır. CMK Tarifesi'nde ise %58,39 ve %58,40 oranlarında artış yapılmakla, her iki tarife arasında halihazırda bulunan büyük farklılık daha da artmış, meslektaşlarımız aleyhine oluşan durum daha da derinleşmiştir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

Ayrıca Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan verilere göre 2023 yılı enflasyon oranı % 67,77 olarak açıklanmış, 2023 yılında asgari ücrete ise Temmuz ayında % 34,03, Aralık ayında %49,11 oranlarında zam yapılmıştır. CMK Tarifesi'nde mevcut ücretlerin aşırı düşük miktarlı oluşu davalı Bakanlığın bilgisi dahilinde bir "vak'a" iken bu oranların dahi altında olan 2024 CMK Tarifesi artış oranlarının kabulü mümkün bulunmamaktadır.

Dava konusu 2024 CMK Tarifesi ile belirlenen rakamlar ise bu oranların dahi oldukça altındadır.

CMK Ücret Tarifesi'nde belirtilen ücretlerin sarf edilen emek ve zamanın karşılığı olmadığı ve Anayasa'da düzenlenen angarya yasağına aykırılık teşkil ettiği, mülkiyet hakkı bağlamında eşitlik ilkesi ihlallerine sebebiyet verdiği tartışmasızdır. Şöyle ki;

T.C. Anayasa'sının Başlangıç kısmının 6. paragrafında; her Türk vatandaşının Anayasa'daki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak, hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme hakkının olduğu açıklanmıştır. Anayasa'nın başlangıç kısmının Anayasa metnine dahil olduğu kabul edilmiştir.

Anayasa'nın 5. maddesi insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamayı devletin temel amaç ve görevleri arasında saymıştır. Devletin kişilerin mülkiyet hakkından ve hak arama hürriyetinden tam anlamıyla yararlanabilmeleri ve mülkiyet hakkının etkili bir şekilde korunması amacıyla yasal, idari, mali, yargısal ve diğer önlemleri alması gerekir.

Anayasa'nın 35. maddesinde "*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.*" denilmektedir. Anayasa'nın anılan maddesiyle güvenceye bağlanan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır.

Anayasa'nın 36. maddesinde "*Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.*" hükmü yer almaktadır.

Avukatlık Kanunu "*her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalete ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamak*" amacıyla avukatların "*..mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak*" görevini yürüttüklerini hükme bağlamıştır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

Anayasa Mahkemesinin 03.03.2004 gün ve E.2002/126, K.2004/27 sayılı kararında, “Avukatların hukuksal bilgi ve tecrübelerinden yararlanma, hak arama ve savunmada başvurulacak meşru yol ve vasıtaların başında gelir. **Vekalet ücreti, savunma hakkının en önemli parçası olan hukuki danışmanlık görevinin, konunun uzmanı hukukçular tarafından yapılmasının doğal bir sonucudur. Avukatların mesleklerini serbestçe ve herhangi bir kaygı olmadan yapabilmeleri için yaptıkları hizmetin karşılığı olan makul bir ücret almaları gerekir...**” denilmiştir.

Bir hukuk devletinde adil yargılanma, savunma hakkı, silahların eşitliği ilkeleri gereği hem hukuk hem ceza davalarında maddi olanakları sınırlı olan kişileri yargısal koruma altına almak gerekmektedir. Ülkemizde bu görev Adli Yardım ve Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK olarak abılacaktır.) uyarınca görevlendirme kurumları aracılığıyla sağlanmaktadır. Adli Yardım kapsamında, hukuk davalarında adli yardımla görevlendirilen avukata Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliği uyarınca Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi’nde belirlenen ücret ödenirken, **CMK kapsamında görevlendirilen avukatlara adli yardım ücretinin ve Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi’nin çok altında ücret ödenmesi hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu gibi Anayasa’nın 10. maddesinde yer alan “eşitlik” ilkesine aykırı olup mülkiyet hakkı bağlamında ayrımcılık yasağının ihlaline sebebiyet vermektedir.**

Anayasa’nın 10. maddesinin 1. fıkrasında; “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.” hükmüne, 5. fıkrasında ise; “Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun hareket etmek zorundadırlar.” hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 11.09.2014 E. 2013/116, K. 2014/135 sayılı kararında yer verildiği üzere Anayasa ile öngörülen eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir.

Açıklanan nedenle örneğin aynı dosyada bulunan iki sanıktan birinin özel müdafii ile anlaşması, diğerinin CMK uyarınca görevlendirme talep etmesi durumunda aynı dosya için özen yükümlülüğü kapsamında aynı işlemleri yapmakla yükümlü olan avukatların biri Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi’nin altında kalmayacak bir ücret elde edecek iken CMK kapsamında görevlendirilen diğer avukat tarifenin çok altında olan Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafii Ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin Tarife kapsamında ücret ödenmesi eşitlik ilkesinin ihlali sonucu doğurmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

Sözü edilen sakıncayı bir nebze de olsa gidermek üzere 2023-2024 Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin "Ceza davalarında ücret" başlıklı 14. maddesinde Adalet Bakanlığı ile varılan ortak mutabakat çerçevesinde bir takım değişikliğe gidilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin Nuriye Arpa başvurusuna ilişkin kararında yer verildiği üzere Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi Anayasa'da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden yararlanılırken nesnel ve haklı bir neden olmaksızın aynı veya benzer durumda bulunan kişilere farklı muamelede bulunulmasını yasaklamaktadır. Nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10. maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir. Dolayısıyla hukuksal durumları aynı olanlara yönelik farklı muamelenin objektif ve makul bir sebebe dayandığı, farklı muamelenin öngörülen meşru amaç ile orantılı olduğu, diğer bir ifadeyle farklı muameleyle tabi tutulan kişiye aşırı ve olağanın ötesinde bir külfet yüklenmediği hâllerde eşitlik ilkesi ihlal edilmeyecektir. Kuşkusuz benzer durumlara farklı muamelenin haklı bir temelini bulunup bulunmadığının veya farklılığın ne dereceye kadar müstahak olacağının değerlendirilmesinde kamu otoritelerinin belli ölçüde takdir yetkisi bulunmaktadır. Bununla birlikte bu takdir yetkisinin kapsamı somut olayın özelliklerine ve hususiyetle farklı bir şekilde yararlandırılan hakkın niteliğine göre değerşebilecektir.

CMK ücretlerinin Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin çok altında olmasının ise orantılı ve makul bir sınırlama niteliği taşıdığının söylenmesine olanak bulunmamaktadır.

Anayasa Mahkemesinin Tefvik İlker Akçam başvurusuna ilişkin 03.07.2019 tarihli kararında; aynı nitelikte kamu hizmeti veren fakat farklı mevzuat hükümlerine göre istihdam edilen emsal personele nöbet ücreti ödemesi yapılırken 2547 sayılı Kanun'a tabi uzman doktor olarak istihdam edilen personele nöbet ücreti ödenmemesinin haksız bir ayrımcı muameleyle yol açtığı iddiası bakımından aynı sağlık kuruluşlarında nöbet hizmetine tabi olup nöbet ücretine hak kazanan kişilerin karşılaştırma yapmaya müsait olacak şekilde *benzer durumda* oldukları, diğer sağlık personeline nöbet ücreti ödenip 2547 sayılı Kanun'a tabi olarak çalışan uzman doktorlara ödenmemesinin *farklı muamele* teşkil ettiği, objektif ve makul bir gerekçe gösterilmeden mülkiyet hakkına yapılan ayrımcı müdahale nedeniyle başvurucuya aşırı bir külfet yüklenmesine yol açıldığı dolayısıyla olayda **mülkiyet hakkı bağlamında ayrımcılık yasağının ihlal edildiği** sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle ücretler belirlenirken, avukatın harcadığı emek ve mesai ile soruşturma ve kovuşturma aşamalarının ortalama tamamlanma sürelerinin ve sürece dair

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

yükümlülüklerinin dikkate alınmadan hazırlandığı düşünölen Tarife’de yer verilen Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen avukatlara ödenecek ücretlerin, benzer emek ve mesainin verildiği dikkate alındığında; Anayasa ile düzenlenen eşitlik ilkesi ile mülkiyet hakkı dikkate alınarak 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’na göre Türkiye Barolar Birliği tarafından her yıl yayımlanan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi ile eşitlenmesinin gerektiği kuşkusuzdur.

Nitekim Anayasa’nın 49. maddesinde; “*Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.*” hükmü, 55. maddesinde; “*Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.*” hükmü yer almaktadır.

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü’nün web sayfasında (https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/29032023141410adalet_ist-2022cal%C4%B1sma100kapakl%C4%B1.pdf) yayımlanan 2022 yılı Adalet İstatistikleri çalışmasının 6. sayfası incelendiğinde 2015 yılına göre 2022 yılında dosya sayılarındaki artış Cumhuriyet Başsavcılıklarında %47,5 ve Ceza Mahkemelerinde ise %26,1 olarak belirtilmiştir.

İstatistik çalışmasının 11. sayfasında 2022 yılı için Cumhuriyet Başsavcılıklarında bir dosyanın ortalama görülme süresi 383 gün olarak belirtilmiş, daimi arama kararı verilen dosyalar bakımından bu süre 3758 gün olarak belirtilmiştir. Yine ceza mahkemelerinde bir dosyanın ortalama görülme süresi 254 gün, Bölge Adliye Mahkemeleri Ceza Dairelerinde 215 gün, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılıklarında 159 gün ve Yargıtay Ceza Genel Kurul ve Ceza Dairelerinde 538 gün olarak belirtilmiştir.

Bu bilgiler doğrultusunda, tutuklu olarak soruşturması yürütölen şüpheli için görevlendirilen müdafiiye 2024 yılı CMK Ücret Tarifesi uyarınca 2.292,00 TL brüt bir ücret karşılığında, ortama neredeyse bir yıl boyunca hem ifade alınmasında karakolda ve savcılıkta ayrı ayrı hazır bulunması, hem tutukluluğunun değerlendirilmesi için gerekli itirazların yapılıp sonucunun takip edilmesi, hem tutukluluğun değerlendirilmesi duruşmalı olarak yapıldığı takdirde herhangi bir ek ücret almaksızın, duruşmaya katılması beklenmektedir.

Yine aynı istatistik çalışmasının 19. sayfasında yer alan bilgilere göre, Ağır Ceza Mahkemesinde bir dosyanın ortalama görülme süresi 271 gün, Asliye Ceza Mahkemesinde 256 gün olup istinaf ve temyiz aşamaları da dikkate alındığında müdafii veya vekil olarak görevlendirilen avukat, en az 2-3 yıl süreçeği muhakkak olan bir dosyayı, Asliye Ceza Mahkemesinde takip edilecek

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

dava için öngörülen 3.930,00 TL brüt ücret, Ağır Ceza Mahkemesinde ise 7.050,00 TL brüt ücret karşılığında özen yükümlülüğü çerçevesinde gerekli dilekçelerin yazılması, duruşmalara girilmesi, dosyanın takibi, sanık ile görüşülmesi, sanığın tutuklu olması halinde cezaevine gidip gelmesi, gerekirse istinaf başvurusunda bulunması, yine gerekirse temyiz başvurusunda bulunması ve bunların sonucunu takip etmesi beklenmektedir.

Dolayısıyla adaletin sağlıklı işlemesi, adil yargılanma ilkesinin tam olarak uygulanabilmesi, avukatlık mesleğinin niteliği ve görevi ifa ederken alınan ağır sorumluluklar, harcanan mesai ve emek düşünüldüğünde kamu hizmetinin daha iyi yürümesi için müdafilik hizmeti sonucunda alınan ücretin de bu emeğe denk olması hukuk ve hakkaniyet gereğidir.

Kamu hizmeti niteliğindeki bu görev, ücretsiz iş görme anlamına gelmemekte, aksine nitelikli bir hizmet sunulması için ücretin tatmin edici olması zorunluluğunu doğurmaktadır. Çoğunlukla mesleğe yeni başlayan avukatlar tarafından yürütülen CMK görevleri kapsamında fedakarlığın süreklilik arz etmesi, avukatların emeğinin karşılığını alamamasına yol açmaktadır.

CMK Tarifesi'nde belirtilen ücretlerin sarf edilen emek ve zamanın karşılığı olmadığı ve Anayasa'da düzenlenen angarya yasağına aykırılık teşkil ettiği tartışmasızdır. Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen avukatlara ödenen ücretler ile sarf edilen emek karşılaştırıldığında CMK Ücret Tarifesi'nin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'na göre Türkiye Barolar Birliği tarafından her yıl çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi ile eşitlenmesi mutlak surette zorunludur.

Nitekim Avrupa Konseyi'nin avukatlık mesleğinin İcrasındaki Özgürlükler Hakkında 9 nolu Tavsiye Kararında da, *“avukatlık ücretini düzenleyen kanun ve düzenlemeler avukatlara makul düzeyde kazanç sağlayıcı ve kamunun hukuk ihtiyacını karşılayıcı nitelikte olmalıdır”* denmektedir.

Anayasa Mahkemesinin Yasemin Balcı başvurusuna ilişkin 2014/8881 başvuru numaralı 25.07.2017 tarihli kararında da ifade edildiği gibi; angarya, bir maldan ya da bir kişinin çalışmasından karşılıksız yararlanma biçiminde tarif edilmiş olup angarya kavramının emekten karşılıksız yararlanma durumunu kapsadığının kabulü gerekmektedir. Kararda adli tıp uzmanı olan başvurunun bilirkişi sıfatıyla gerçekleştirdiği otopsilere ilişkin ücretinin çok düşük olması sebebi ile yapılan başvuru neticesinde **ücretin başvurunun emek ve mesaisini karşılayacak mahiyette olmadığı belirlenerek mülkiyet hakkının ihlal edildiği** sonucuna ulaşılmıştır.

Kararda açıklandığı şekli ile Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkı; mevcut mal, mülk ve varlıkları koruyan bir güvencedir. Bir kişinin hâlihazırda sahibi olmadığı bir mülkün mülkiyetini kazanma hakkı -kişinin bu konudaki menfaati ne kadar güçlü olursa olsun-

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

Anayasa'yla korunan mülkiyet kavramı içinde değildir. Bu hususun istisnası olarak belli durumlarda bir "ekonomik değer" veya icrası mümkün bir "alacağı" elde etmeye yönelik "meşru bir beklenti" Anayasa'da yer alan mülkiyet hakkı güvencesinden yararlanabilir. Meşru beklenti, makul bir şekilde ortaya konmuş icra edilebilir bir alacağın doğurduğu, ulusal mevzuatta belirli bir kanun hükmüne veya başarılı olma ihtimalinin yüksek olduğunu gösteren yerleşik bir yargı içtihadına dayanan, yeterli somutluğa sahip nitelikteki bir beklentidir. Temelsiz bir hak kazanma beklentisi veya sadece mülkiyet hakkı kapsamında ileri sürülebilir bir iddianın varlığı meşru beklentinin kabulü için yeterli değildir

Tarife'deki ücretler belirlenirken avukatın harcadığı emek ve mesainin ile soruşturma ve kovuşturma aşamalarının ortalama tamamlanma sürelerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Anayasa'nın "Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlandırılması" kenar başlıklı 13. maddesi uyarınca temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyet'in gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan "Ölçülülük ilkesi"; elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik, öngörülen sınırlamanın ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını; gereklilik, ulaşılmak istenen amaç bakımından sınırlamanın zorunlu olmasını, diğer bir ifadeyle aynı amaca daha hafif bir sınırlama ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını; orantılılık ise hakka getirilen sınırlama ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.

Yukarıda açıklandığı; üzere uzun süren yargılamalar ve bu süreçte avukatın sorumlulukları ile sarf ettiği emek ve çaba dikkate alındığında Tarife'de belirlenen ücretin avukatın mülkiyet hakkına yönelik orantılı bir sınırlama niteliğinde olduğundan bahsedilmesi mümkün bulunmamaktadır.

3- Tarife’de Belirlenen Ücretlerin Brüt Olduğu ve Yasal Kesintiler Yapıldıktan Sonra Avukatın Elde Ettiği Kazancın Daha da Azaldığı Hususu Dikkate Alındığında Belirlenen Ücretlerin Aşırı Oranda Düşüklüğü Dikkate Alınmalıdır.

Adalet Bakanlığınca hazırlanan Yargı Reformu Stratejisi (2019-2023)’de adalet sisteminin işleyişine ilişkin temel perspektif kapsamında adalete erişimin kolaylaştırılması, özellikle savunma hakkının, avukatlık mesleğinin, adli yardım sisteminin güçlendirilmesi gerekliliği ortaya konmuştur.

Amaç-6 kapsamında HEDEF 6.2 *”Adalete etkili erişim için adli yardım sistemi güçlendirilecektir.”* şeklinde belirlenmiştir. **Söz konusu bu hedefe ilişkin olarak gerçekleştirilecek faaliyetler arasında da Adli yardım hizmeti için avukatlara ödenen ücretlerin artırılması ve adli yardım hizmeti nedeniyle tahakkuk ettirilen vergilere ilişkin yeni bir düzenleme yapılması yer almaktadır.**

İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında da Yargı Bağımsızlığı ve Adil Yargılanma Hakkının Güçlendirilmesi amacı kapsamında Hedef 2.6 Savunmanın Güçlendirilmesi ve Avukatlık Hizmetlerinde Kalitenin Artırılması kapsamında Faaliyet 2.6.g. *”Yargıda sosyal devletin bir gereği olarak maddi durumu yetersiz olan kişilere verilen adli yardım hizmetleri için avukatlardan alınan vergi oranı yeniden düzenlenecektir.”* şeklindedir.

İnsan Hakları Eylem Planı’nın Faaliyet 2.6.h. maddesinde *”Zorunlu müdafî ücretleri artırılacak ve bu ücretlerin gecikmeksizin ödenmesi için evrakların dijital ortamda tamamlanması sağlanacaktır”* hedefi yer almaktadır.

CMK Tarifesi’nin düşük olması ile birlikte aynı zamanda bu ücretlerden yüksek oranlarda KDV ve stopaj kesintisi yapılması, durumu daha da güçleştirmektedir. Müdafî bu görevi süresince, ayrıca karakol ve savcılıkta ifade almada hazır bulunmakta, nöbetçi mahkemede duruşmaya katılmakta, yaptığı zorunlu giderlere ilişkin kesintilere de katlanmaktadır. CMK Ücret Tarifesi’ndeki ücretlerin düşüklüğü, ücretlerin makbuzlandırılmasına rağmen geç ödenmesi, makbuzlandırıldığı tarih ile ödendiği tarih arasında vergilendirilmesi, bu vergilerin ödeme gününden önce talep edilmesi, yüksek KDV ve stopaj oranları, hak edilen ücretlerin geç ödenmesi müdafîlik sisteminde gittikçe büyüyen sorunlara yol açmaktadır. Bu uygulamalarla avukatların aldığı ücretler neredeyse yok olmaktadır. Müdafîlik, zorunlu müdafîlik hizmeti veren avukatlar için adeta bir angaryaya dönüşmektedir. Bu durum yukarıda ayrıntıları ile izah edilen Anayasa’nın 18. maddesinde yer alan “angarya yasağı” ilkesine aykırıdır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

TARİFE	
	(a)
	2024 Tarife
Soruşturma Evresinde Takip Edilen İşler için	2.292,00 TL
Sulh Ceza Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar için	3.570,00 TL
Asliye Ceza Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar için	
* Takip Edilen Davalar için	3.930,00 TL
* Seri Yargılama Usulü Uyarınca Takip Edilen İşler için	1.641,00 TL
Ağır Ceza Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar için	7.050,00 TL
Çocuk Mahkemeleri	
* Çocuk Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar için	3.930,00 TL
* Çocuk Ağır Ceza Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar için	7.050,00 TL
Askeri Mahkemelerde Takip Edilen Davalar için	
İcra Ceza ve Fikri ve Sınal Haklar Ceza Mahkemesi Gibi Mahkemeler İle İnfaz Hakimliklerinde Takip Edilen Davalar için	3.930,00 TL
Kanun Yolları Mahkemeleri	
* Bölge Adliye Mahkemelerinde Görülen Davalar için	7.050,00 TL
* Yargıtay'da Görülen Duruşmalı Davalar için	7.937,00 TL

VERGİLENDİRME VE AVUKATA KALACAK TUTAR					
(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)
Brüt Ücret (a / 1,20)	KDV (b x %20)	Stopaj (b x %20)	Avukata Ödenecek Tutar (b + c - d)	Avukat Tarafından Ödenecek Vergi (KDV)	Vergi Sonrası Avukata Kalacak Tutar (e - f)
1.910,00 TL	382,00 TL	382,00 TL	1.910,00 TL	382,00 TL	1.528,00 TL
2.975,00 TL	595,00 TL	595,00 TL	2.975,00 TL	595,00 TL	2.380,00 TL
3.275,00 TL	655,00 TL	655,00 TL	3.275,00 TL	655,00 TL	2.620,00 TL
1.367,50 TL	273,50 TL	273,50 TL	1.367,50 TL	273,50 TL	1.094,00 TL
5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.175,00 TL	5.875,00 TL	1.175,00 TL	4.700,00 TL
3.275,00 TL	655,00 TL	655,00 TL	3.275,00 TL	655,00 TL	2.620,00 TL
5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.175,00 TL	5.875,00 TL	1.175,00 TL	4.700,00 TL
3.275,00 TL	655,00 TL	655,00 TL	3.275,00 TL	655,00 TL	2.620,00 TL
5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.175,00 TL	5.875,00 TL	1.175,00 TL	4.700,00 TL
6.614,17 TL	1.322,83 TL	1.322,83 TL	6.614,17 TL	1.322,83 TL	5.291,33 TL

Yukarıda bulunan ayrıca dilekçemiz ekinde sunulu tabloda da görüleceği üzere; CMK Tarifesi ile belirlenen ücretlerden stopaj, KDV ve gelir vergisi kesintisi yapıldıktan sonra örneğin; soruşturma evresinde görevlendirilen avukata 2.292,00 TL ödeme yapılması öngörölmüş ise de bu miktar üzerinden stopaj, KDV kesintisi yapıldıktan sonra avukatın eline kalan miktar 1.528,00 TL'dir. Aynı şekilde Asliye Ceza Mahkemesi için öngörölen 3.930,00-TL üzerinden hesaplama yapıldığında ise, yasal kesintiler sonrası kalan miktar 2.620,00- TL'dir. Ağır ceza mahkemesi için brüt 7.050,00 TL aynı şekilde gerçekleştirilen hesap uyarınca avukatın emek ve mesaisi karşılığında eline geçen net ücret 4.700,00 TL olacaktır.

Ayrıca avukatın gelir vergisi de bu hesaba dahil edildiğinde kazanç daha da düşmektedir. Aşağıda yer verilen tabloda da gelir vergisi dikkate alındığında miktarların daha da düştüğü anlaşılacaktır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

TARİFE	
	(a)
	2024 Tarife
Soruşturma Evresinde Takip Edilen İşler İçin	2.292,00 TL
Sulh Ceza Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar İçin	3.570,00 TL
Aşilce Ceza Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar İçin	
* Takip Edilen Davalar İçin	3.930,00 TL
* Seri Yargıtama Usulü Uyarınca Takip Edilen İşler İçin	1.641,00 TL
Ağır Ceza Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar İçin	7.050,00 TL
Çocuk Mahkemeleri	
* Çocuk Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar İçin	3.930,00 TL
* Çocuk Ağır Ceza Mahkemelerinde Takip Edilen Davalar İçin	7.050,00 TL
Askeri Mahkemelerde Takip Edilen Davalar İçin	
İcra Ceza ve Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesi Gibi Mahkemeler İle İrtibat Hakimliklerinde Takip Edilen Davalar İçin	3.930,00 TL
Kanun Yolları Mahkemeleri	
* Bölge Adliye Mahkemelerinde Görülen Davalar İçin	7.050,00 TL
* Yargıtay'da Görülen Duruşmalı Davalar İçin	7.937,00 TL

VERGİLENDİRME VE AVUKATA KALACAK TUTAR							
(b)	(c)	(d)	(e)	(f)			(g)
Brüt Ücret (a / 1,20)	KDV (b x %20)	Stopaj (b x %20)	Avukata Ödenecek Tutar (b + c - d)	Avukat Tarafından Ödenecek Vergiler			Vergiler Sonrası Avukata Kalacak Tutar (e - f)
				KDV (a x %20)	Yıllık Gelir Vergisi (a x %30)	Toplam Vergi	
1.910,00 TL	382,00 TL	382,00 TL	1.910,00 TL	382,00 TL	573,00 TL	955,00 TL	955,00 TL
2.975,00 TL	595,00 TL	595,00 TL	2.975,00 TL	595,00 TL	892,50 TL	1.487,50 TL	1.487,50 TL
3.275,00 TL	655,00 TL	655,00 TL	3.275,00 TL	655,00 TL	982,50 TL	1.637,50 TL	1.637,50 TL
1.367,50 TL	273,50 TL	273,50 TL	1.367,50 TL	273,50 TL	410,25 TL	683,75 TL	683,75 TL
5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.175,00 TL	5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.762,50 TL	2.937,50 TL	2.937,50 TL
3.275,00 TL	655,00 TL	655,00 TL	3.275,00 TL	655,00 TL	982,50 TL	1.637,50 TL	1.637,50 TL
5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.175,00 TL	5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.762,50 TL	2.937,50 TL	2.937,50 TL
3.275,00 TL	655,00 TL	655,00 TL	3.275,00 TL	655,00 TL	982,50 TL	1.637,50 TL	1.637,50 TL
5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.175,00 TL	5.875,00 TL	1.175,00 TL	1.762,50 TL	2.937,50 TL	2.937,50 TL
6.614,17 TL	1.322,83 TL	1.322,83 TL	6.614,17 TL	1.322,83 TL	1.984,25 TL	3.307,08 TL	3.307,08 TL

CMK ve adli yardım hizmetlerinde vergi oranları ile ilgili düzenleme yapılarak kamu hizmeti unsuru dikkate alınmak suretiyle adli yardım kapsamında verilen her türlü avukatlık hizmetinde KDV'nin kaldırılması veya oranının % 1 olarak belirlenmesi zorunluluğu birden çok kez davalı Bakanlığa ve ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmiştir. Zira; Katma Değer Vergisi Kanunu ve ilgili mevzuatı uyarınca katma değer vergisinin konusuna giren işlemler ancak serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılmış hizmetler olmalıdır. Oysa zorunlu müdafilik hizmeti bedeli kamudan karşılanan ve yurttaşa adalete erişim hakkı çerçevesinde sunulan, serbest meslek faaliyeti olarak kabul edilemeyecek nitelikte bir hizmettir.

Türkiye Barolar Birliği CMK kapsamında zorunlu müdafilik görevlendirmelerinde kamu hizmeti vasfının yoğunluğu sebebiyle serbest meslek makbuzu düzenlenmesi uygulamasının kaldırılması, ücretlerin net olarak müdafilerin hesabına ödenmesi, en azından uzlaştırmacılar da olduğu gibi Katma Değer Vergisinin uygulanmaması gerektiği görüşündedir.

Nitekim yürütülen hizmetin anayasal güvenceye sahip savunma hakkının korunması kapsamında açıkça kamu hizmeti olduğu dikkate alındığında belirlenen ücretlerin net ücret olarak ödenmesi gerekliliği, tüm bu gerekçeler yanında artan enflasyon oranları da dikkate alındığında çok açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Yukarıda yer verilen tablodan da anlaşılacağı üzere ağır vergi yükü de dikkate alındığında avukatın eline geçen ücret tamamen erimektedir.

Sonuç olarak dava konusu Tebliğ;

- Kanun ve Yönetmelik uyarınca;
  - Maliye Bakanlığı ile birlikte,
  - Türkiye Barolar Birliği görüşleri dikkate alınarak,
  - Katılımcı bir anlayışla hazırlanmamakla,
- Anayasal koruma altında bulunan mülkiyet hakkına aykırılık teşkil edecek, angarya yasağına aykırılık sonucu doğuracak ve eşitlik ilkesine aykırı şekilde avukatın emek ve mesaisini karşılamayacak biçimde düzenlenmekle,
- Tarifede belirlenen ücretlerin brüt olduğu ve yasal kesintiler yapıldıktan sonra avukatın elde ettiği kazancın daha da azaldığı hususu dikkate alınarak,

Tebliğ'in iptalini talep etme zarureti doğmuştur.

4- Yürütmenin Durdurulması Talebimiz

İdari Yargılama Usul Kanunu md. 27/2 uyarınca “*Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.*” md. 27/5 uyarınca ise “*Yürütmenin durdurulması istemli davalarda 16 ncı maddede yazılı süreler kısaltılabileceği gibi, tebliğin memur eliyle yapılmasına da karar verilebilir*”

Dava konusu Tebliğ yürürlükte kaldığı sürece vatandaşın adil yargılanma hakkının tesisi için savunma hakkı ve silahların eşitliği ilkeleri gereği Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca görevlendirilen ve kamu hizmeti gören meslektaşlarımız tarafından alınan görevlerde yukarıda ayrıntıları ile açıklandığı şekli ile Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin çok altındaki ücretler ile mülkiyet ve eşitlik hakkına aykırı şekilde makbuz kesilmek ve ücret alınmak zorunda kalacağından İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27/5. maddesi uyarınca savunma süresi kısaltılarak ivedilikle yürütmesinin durdurulmasını talep zorunluluğu doğmuştur.

Ayrıca hukukun üstünlüğü, hukuk devleti, Anayasa'nın yukarıda ayrıntıları ile yer verilen düzenlemelerine aykırılık teşkil eden dava konusu Tebliğ, yürürlükte kaldığı sürece; meslektaşlarımızın Tebliğ'in uygulanması sebebi ile dava konu Tarife uyarınca ücret almaları mülkiyet hakkına müdahale teşkil ettiğinden ayrıca insan haklarına dayanan hukuk devleti ve toplumun adalet duygusunda telafisi olanaksız zararlar doğacağından bu durumun önlenmesi için yargılama sonuçlanıncaya kadar Tebliğ'in yürütmenin durdurulmasını talep zorunluluğu doğmuştur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı :E-41870694-641.04-1123

Tarih: 15.01.2024

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklanan ve resen tespit edilecek nedenlerle;

13.01.2024 tarih 32428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafı ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin 2024 Yılı Tarifesi”nin, davalının savunma süresi kısaltılarak öncelikle yürütmesinin durdurulması ve devamla iptali ile yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı taraf üzerinde bırakılmasını saygılarımızla talep ederiz.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Vekili
Avukat

Eki:

1. 2024 yılı CMK Taslak Tarifesi
2. Taslak Tarifeye ilişkin Türkiye Barolar Birliği Görüşleri
3. Artış Oranlarını Gösterir Tablo
4. 2024 CMK Ücret Tarifesi Uyarınca Belirlenen Ücretlerden Yapılacak Kesintiler Sonrası Kalan Miktara İlişkin Tablolar
5. 13.01.2024 tarih 32428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafı Ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin 2024 Yılı Tarifesi”
6. Onanmış vekaletname örneği